

‘Doelen pensioenwet zijn behaald’ — artikel bevat een betaalmuur

Dit artikel is afkomstig uit het papieren [Pensioen Pro Magazine #50](#)

Geschreven door: Marc Heemskerk

•

Gepubliceerd op: 24 maart 2025

De Wtp voldoet aan de gestelde doelen, vindt Marc Heemskerk. Maar of de deelnemers dat ook vinden, hangt straks vooral af van de resultaten. En de bereidheid afscheid te nemen van mythes als volledige zekerheid.

De Wet toekomst pensioenen heeft zijn beslag gekregen voor de drie dappere koploperfondsen. Ook andere pensioenfondsen hebben hun Wtp-plannen inmiddels onthuld. Tijd voor een eerste evaluatie. Heeft de gekozen invulling geleid tot de beoogde verbetering van ons pensioenstelsel of hadden we ons de moeite kunnen besparen?

Weten we eigenlijk nog wat het doel van de pensioenhervorming was? Menigeen geeft hier een eigen invulling aan. Veelgehoord is een ‘koopkrachtig pensioen’, dat nu eindelijk mogelijk zou worden. Maar de officiële boodschap van Carola Schouten was destijds net wat anders. ‘Eerder perspectief op een koopkrachtig pensioen’ was haar letterlijke tekst. ‘Eerder’ betekent niet dat je daadwerkelijk iets krijgt en ‘perspectief’ tempert de verwachtingen nog verder. Een koopkrachtig pensioen zou ik zelf dan ook geen doel op zich willen noemen, al wordt het door velen wel zo ervaren.

Wat is dan wel het doel? Makkelijk verwoord is het wederom niet, maar in de Memorie van Toelichting bij de Wtp staat dat ‘een nieuw evenwicht gevonden moet worden tussen ambitie, zekerheid en kosten’. Waarbij ambitie aangeeft wat we willen bereiken, zekerheid hoe we grote dalingen in pensioen kunnen voorkomen en kosten de prijs die we willen betalen. Benoeming van die laatste component is zeker van belang. Uiteraard wensen we allemaal 70% van ons laatstverdiende loon als pensioen, gegarandeerd en met volledige prijsindexatie na ingang. Maar dan moeten we ook bereid zijn de kosten hiervoor in te leggen: zo’n 50% van ons salaris. Of dit dan het nieuwe evenwicht wordt, valt sterk te betwijfelen.

En wat is het nieuwe evenwicht geworden? Hoe pakt dat uit als je kijkt naar de gepubliceerde plannen? Het klinkt raar, maar eigenlijk is er niets verschoven in het evenwicht. De premie onder de Wtp is doorgaans dezelfde premie als onder het ftk. Niet vreemd gegeven het feit dat we al lang collectieve dc-regelingen hadden.

De zekerheid lijkt in eerste instantie afgenomen, maar een tweede blik spreekt dit tegen. Met afgenomen beleggingsrisico in de uitkeringsfase en een solidariteits- of risicodelingsreserve erbij is de uitkering nog behoorlijk zeker, vergelijkbaar met het ftk.

Tja, en als twee van de drie componenten in een gesloten systeem gelijk blijven, blijft de laatste component (ambitie) dat per definitie ook. Behalve voor optimisten die denken onder het nieuwe stelsel veel meer rendement te gaan halen. Ze zijn er zeker, maar ik hoor hier zelf niet bij. De collectieve beleggingsmix gaat niet zoveel wijzigen bij de meeste pensioenfondsen en het collectieve rendement dus evenmin.

Als het evenwicht niet verschuift, is de hele Wtp-operatie dan voor niets? Zeker niet. Het is namelijk onder de Wtp beter te begrijpen dat er überhaupt een evenwicht is. Door inzicht in het persoonlijk pensioenvermogen wordt duidelijk dat pensioen met beleggen en risico samenhangt. Dat er niet oneindig hoge uitkeringen uit het kapitaal geput kunnen worden. Dat er een relatie is tussen behaald beleggingsrendement en pensioenverhogingen.

Huidige mythes van onbegrensde toeslagmogelijkheden en volledige zekerheid worden uitgebannen. Voor hen die het willen horen natuurlijk. En passant wordt ook de niet-functionele herverdeling van de doorsneesystematiek uitgebannen in de Wtp, wat het stelsel transparanter en persoonlijker maakt. En ook dat was een Wtp-doel.

Dus goedbeschouwd is het doel behaald. Ook met de Wtp-invulling zal het Nederlandse pensioensysteem vermoedelijk het 'beste stelsel ter wereld' blijven.

Maar ja, een pensioensysteem wordt doorgaans afgerekend op de pensioenresultaten – lees toeslagen – en niet op transparantie en techniek. Deze resultaten zullen voor veel pensioenfondsdeelnemers dan ook gaan uitwijzen of de transitie geslaagd is of niet. Teleurstelling bij hen die in mythes blijven geloven, is onvermijdelijk. Zij zullen ook met de Wtp hun doel niet bereiken.

Marc Heemskerk is actuaaris bij Mercer. Deze column schrijft hij op persoonlijke titel.

Doelstellingen en beloftes WTP en of ze gehaald zijn (1-6-2024) Hans van Meerten - Commentaar Jos Berkemeijer			
Criterium	HvM	JB	Toelichting/toevoeging JB
Eenvoudiger	Nee	Nee	Wordt met de dag complexer; Zelfs voor experts; Communicatie is niet getest.
Transpananter	Nee	Nee	Complexiteit en Communiqueerbaarheid staan transparantie in de weg.
Afschaffen rekenrente	Nee	Nee	Rekenrente na pensioeningang blijft en wordt complexer.
Makkelijker pensioen meenemen	Nee	Nee	Vaststelling en advies waardeoverdracht wordt complex en discutabel.
Eerlijker	Nee	Nee	Evenwichtigheid is subjectief, zwaar (juridisch) discutabel, en claimgevoelig.
Past beter bij de arbeidsmarkt	Nee	Nee	Bestaande nadelen en m.n. obstakels bij baanwisseling blijven groot.
We gaan er allemaal op vooruit	Nee	Nee	Free lunches bestaan niet. Desinformatie. Schendt onnodig het vertrouwen.
Toekomstbestendiger	Nee	Nee	Er wordt i.h.a. meer risico genomen. Premie wordt onderhandelingsresultaat.
Goedkoper	Nee	Nee	Toename kosten: complexe wetgeving, keuzebegeleiding, zorgplicht en invaren.
Persoonlijker	Nee	Nee	Handelingsperspectief deelnemer ontbreekt. Buffers (SR, SDR, SV) blijven.
Koopkrachtiger	Nee	Nee	Koopkracht doelstelling en -sturing ontbreekt volledig in Pw en bij sociale partners.